

Liliana Badea Mariana Iancu

ÎNVĂȚĂM SĂ COMUNICĂM CORECT!

exerciții, jocuri și teste clasa a IV-a

ediția a II-a

Editura Nomina

Recapitulare

1. Citește textul.

Într-o zi însorită de vară, Mormălici, un ursuleț blând și drăgălaș, întâlnește o zână frumoasă și bună. Ea îi zise:

— Pentru că ești un ursuleț cuminte, îți voi îndeplini trei dorințe.

Mormălici se gândi o clipă, apoi spuse:

— În primul rând, îmi doresc să am o mulțime de prieteni în pădure.

— Dorința ta va fi îndeplinită, micuțule! îi spuse zâna zâmbind.

— Aș mai vrea fructe zemoase și foșnet de frunze în fiecare zi, mai adăugă ursulețul.

Zâna cea darnică lovi ușor cu bagheta fermecată și cele trei dorințe ale micuțului ursuleț se îndeplinesc.

Pădurea se umple de animale jucăușe și păsări vesele. Ici colo răsăriră tufe de mure și de zmeură. Copacii se îmbrăcău în hăinuțe verzi de frunze.

Ursulețul zâmbi. Era mulțumit de tot ce primise. Avea acum cu cine să se joace la umbra copacilor bătrâni din pădure.

2. Completează propozițiile cu informații din text.

Personajele textului sunt

Locul întâmplării este

Timpul în care se petrece acțiunea este

3. Pune x în căsuța răspunsului corect.

Mormălici s-a întâlnit cu:

- ☐ o mulțime de prieteni;
- ☐ un stol de păsări vesele;
- ☐ o zână bună și frumoasă.

Cele trei dorințe ale ursulețului erau:

- ☐ animale jucăușe, păsări vesele, fructe zemoase;
- ☐ foșnet de frunze, fructe zemoase, o mulțime de prieteni;
- ☐ o baghetă fermecată, foșnet de frunze, o mulțime de prieteni.

Zâna a făcut o magie și în pădure au apărut:

- ☐ animale, tufe de zmeură și mure, hăinuțe de frunze;
- ☐ ursuleți jucăuși, tufe de zmeură și mure, frunze verzi;
- ☐ animale jucăușe, păsări vesele, zâne bune.

Ursulețul era acum:

- ☐ nemulțumit;
- ☐ vesel;
- ☐ nerăbdător.

Test de evaluare predictivă

Citește textul.

„— Nu vă mișcați, le șoptește prepelița și se strecoară binișor mai departe. (...)

În vremea asta, puiul cel mare, în loc să stea nemișcat ca frații lui, după cum le poruncise mă-sa, zboară. Vânătorul îi auzi pârlitul zborului. Se întoarce, ochi și trase... (...)

De atunci au început zile din ce în ce mai triste pentru bietul pui. Se uita cu ochi plânși cum frații lui se învățau la zbor ziua și noaptea. Când ceilalți adormeau fără frică sub aripa mamei, el o întreba cu spaimă:

— Mamă, nu e așa că o să merg și eu să-mi arăți cetăți mari, râuri și marea?

— Da, mamă, răspundea prepelița, silindu-se să nu plângă.”

(*Puiul*, de I.Al. Brătescu Voinești)

1. Răspunde la întrebări.

- Ce a făcut puiul cel mare?

- Cum erau zilele bietului pui?

- Ce făcea el când ceilalți pui dormeau?

2. Delimitează textul în fragmente logice și formulează ideile principale.

3. Transcrie din text:

- o pereche de cuvinte cu sens asemănător;

OBJECTIVE

urmărite:

- O1 – să formuleze răspunsuri la întrebări, având ca suport informațiile din text;
- O2 – să delimiteze, pe baza explicațiilor anterioare, un text în fragmente logice;
- O3 – să alcătuiască planul simplu de idei al unui text literar;
- O4 – să identifice, într-un text dat, perechi de sinonime/ antonime/ omonime;
- O5 – să exemplifice situații de folosire a virgulei într-un enunț;
- O6 – să aleagă varianta corectă a unei ortograme, în situații concrete;
- O7 – să recunoască, dintr-un text suport, părțile de vorbire învățate;
- O8 – să integreze cunoștințe/ idei în contexte noi, imaginative, respectând regulile de scriere învățate.

DESCRIPTORI

de performanță

calificativ item	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
I ₁	Formulează răspunsuri corecte și complete la cele trei întrebări date.	Formulează răspunsuri corecte și complete la două din cele trei întrebări date.	Formulează un răspuns corect și complet la una din cele trei întrebări date.
I ₂	Delimitează corect textul în fragmente logice și alcătuieste planul simplu de idei.	Delimitează corect textul în fragmente logice și alcătuieste parțial corect planul simplu de idei.	Delimitează textul în fragmente logice și formulează corect o idee principală.
I ₃	Identifică și transcrie din text cele trei perechi de cuvinte solicitate.	Identifică și transcrie din text două din cele trei perechi de cuvinte solicitate.	Identifică și transcrie din text una din cele trei perechi de cuvinte solicitate.
I ₄	Explică corect cele două situații de folosire a virgulei.	Explică, cu greșeli/ omisiuni, cele două situații de folosire a virgulei.	Explică o situație de folosire a virgulei.
I ₅	Identifică toate situațiile corecte.	Identifică patru din cele șase situații date.	Identifică două din cele șase situații date.
I ₆	Identifică și scrie corect toate cele șase părți de vorbire solicitate.	Identifică și scrie corect patru din cele șase părți de vorbire solicitate.	Identifică și scrie două din cele șase părți de vorbire solicitate.
I ₇	Elaborează corect, coerent, logic, expresiv un text imaginativ, conform cerințelor.	Elaborează conform cerințelor, coerent, logic, expresiv un text imaginativ, cu 3-4 greșeli de ortografie și punctuație.	Elaborează textul imaginativ conform cerinței, cu ezitări în exprimare, 5-6 greșeli de ortografie și punctuație.

1. Ortografia și punctuația

Scrierea corectă a cuvintelor. Ortograme

Să ne reamintim!

Sa numai atunci când se poate înlocui cu unul dintre cuvintele „lui” sau „ei” <i>Jucăria sa (lui, ei) este nouă.</i>	S-a atunci când nu se poate înlocui cu unul dintre cuvintele “lui” sau “ei”. <i>Mihai s-a trezit la ora 10.</i>
Sau numai atunci când înlocuiește cuvântul „ori”. <i>Merg la mare sau (ori) la munte.</i>	S-au atunci când nu se poate înlocui cu „ori”. <i>Maria și Ionuț s-au întors din tabără.</i>
Ia când are înțelesul de a lua, a apuca, uite, privește. <i>Mihai ia (a luat) cornul de pe dulap.</i>	I-a când nu are înțelesul de a lua, a apuca, uite; când după i urmează o acțiune. <i>Bunica i-a spus (a spus) o poveste.</i>
Iau când are înțelesul de a lua, a apuca, a prinde. <i>Iau (am luat) cartea și caietul.</i>	I-au când nu are înțelesul de a lua, a apuca, a prinde; când după i urmează o acțiune. <i>I-au cumpărat (au cumpărat) mamei un cadou.</i>
La când indică (arată) direcția (locul) unde are loc acțiunea sau denumește o notă muzicală. <i>Sorin merge la școală.</i>	L-a atunci când după l urmează o acțiune, a fiind legat prin înțeles de cuvântul care urmează. <i>Mama l-a rugat (a rugat) să fie atent la școală.</i>
Nea când se poate înlocui cu unul din cuvintele: omăt, zăpadă, când prescurtăm cuvântul nenea sau când poate însemna un îndemn pentru animale domestice. <i>Casele sunt acoperite cu nea.</i> <i>Nea, Joiana! spune nea Ion.</i>	Ne-a când nu poate fi înlocuit cu unul din cuvintele omăt, zăpadă; când după ne urmează o acțiune. <i>Maria ne-a adus (a adus) bomboane.</i>
Neam când cuvântul are înțelesul de popor, națiune sau rudă. <i>Am un neam (o rudă) de la Sibiu.</i>	Ne-am când nu poate fi înlocuit cu unul din cuvintele popor, națiune, rudă; când după ne urmează o acțiune. <i>Ne-am întors (am întors) târziu de la bunica.</i>

Va și v-a

Reține!

Se scrie *va* când acțiunea se desfășoară după momentul vorbirii.

Ionela va merge în vacanță la bunici.

Se scrie *v-a* când acțiunea s-a petrecut înainte de momentul vorbirii.

Tata v-a spus povestea Cenușăresei.

1. Citește cu atenție enunțurile. Grupează acțiunile după momentul în care se petrec.

- a. Sorin va învăța să meargă cu bicicleta.
- b. Mama v-a învățat un cântec frumos.
- c. Bunicul v-a trimis un pachet cu cărți.
- d. Maria va privi dansul fulgilor de nea.
- e. Irina v-a trimis o vedere din Brașov.
- f. Soarele va apărea pe cer.

Ieri	Mâine
	a

2. Completează propozițiile cu *va* sau *v-a*:

La meteo au anunțat că mâine ploua torențial.

Ileana veni săptămâna viitoare.

Colega mea pleca în tabără.

Doamna învățătoare recomandat o listă de lecturi suplimentare.

În fiecare zi avea loc câte un spectacol de circ.

Bunica cântat un cântec de leagăn.

Mirela pleca cu trenul.

Dana merge la serbare împreună cu Irina.

3. Taie varianta greșită.

Mama va/ v-a dus la doctor.

Gigel va/ v-a interpreta un cântec de leagăn.

Emil va/ v-a face parte din lotul olimpic.

Mama va/ v-a învățat să faceți primii pași.

Sorin va/ v-a căutat în parc.

Luna va/ v-a răsări în curând.

Bogdan va/ v-a recitat o poezie de Mihai Eminescu.

Moș Crăciun va/ v-a veni încărcat de daruri.

Când va/ v-a primi cadoul, se va/ v-a bucura.

Cum va/ v-a sosi la mare, va/ v-a merge la hotel.

Cuprins

Recapitulare	3	Textul creativ cu titlu dat	62
<i>Test de evaluare predictivă</i>	8	Textul creativ narativ liber	63
1. Ortografia și punctuația	11	4. Textul	64
Scrierea corectă a cuvintelor.		Textul literar narativ	67
Ortograme	11	Textul în versuri	69
Va și v-a	14	Textul nonliterar	71
Nai și n-ai	16	Povestirea unui text literar	
N-am și n-are	18	narativ	73
N-ați și n-au	20	Trasformarea vorbirii directe	
Cel și ce-l	22	în vorbire indirectă	76
Nu-l, nu-i și n-o	24	<i>Test de evaluare sumativă</i>	78
Semnele de punctuație	27	5. Lexicul	81
Ghilimelele	33	Cuvântul	81
Punctele de suspensie	34	Cuvinte cu înțeles asemănător ...	83
<i>Test de evaluare sumativă</i>	36	Cuvinte cu înțeles opus	85
2. Scrierea funcțională		Cuvinte cu aceeași formă	
(cu scop practic, informativ)	39	și înțeles diferit	87
Invitația	39	<i>Test de evaluare sumativă</i>	92
Scrisoarea	41	6. Părțile de vorbire	95
Afișul	44	Cuvântul – parte de vorbire	95
Cartea poștală	45	Verbul	97
Comunicarea prin e-mail	46	Substantivul	102
Harta. Planul simplu de oraș.		Adjectivul	107
Traseul turistic	47	Pronumele	112
<i>Test de evaluare sumativă</i>	48	<i>Test de evaluare sumativă</i>	118
3. Scrierea imaginativă	51	7. Părțile de propoziție	121
Scrierea unui text după un plan		Cuvântul – parte de propoziție ..	121
de idei	53	Propoziția	124
Scrierea unui text după un suport		Predicatul verbal	127
vizual	55	Subiectul	132
Textul creativ cu început		Părțile secundare de propoziție. .	137
sau sfârșit dat	58	<i>Test de evaluare sumativă</i>	142
Textul creativ pe baza unor cuvinte		<i>Recapitulare finală</i>	145
și a unor expresii date	60	<i>Test de evaluare finală</i>	149